

Sytuacja członków zarządu w wypadku przejścia przedsiębiorstwa na innego pracodawcę

Zgodnie z art. 23(1) § 1 kodeksu pracy, w razie przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę staje się on z mocy prawa stroną w dotychczasowych stosunkach pracy. Czy reguła ta dotyczy także stosunków pracy pracowników będących członkami zarządu?

W wyroku z 12 listopada 2003 r. (I PK 601/02) Sąd Najwyższy sformułował tezę, że możliwe jest przejście pracownika – członka zarządu w trybie art. 23(1) § 1 kodeksu pracy przez nowego pracodawcę. Sąd Najwyższy nie uzasadnił szerzej w tym wyroku takiego stanowiska.

Analogiczne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z 10 lutego 2010 r. (II PK 205/09), w którym uznał również, iż możliwe w trybie art. 23(1) § 1 kodeksu pracy jest przejście pracownika pełniącego funkcję w zarządzie. Sąd Najwyższy sformułował dwa generalne warunki takiego przejścia, tj.: po pierwsze musi dojść do przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę, a po drugie w chwili przejścia osoba ta musi być pracownikiem przejmowanego zakładu pracy. Sąd Najwyższy poparł swe stanowisko ww. wyrokiem z 12 listopada 2003 r. (I PK 601/02).

W wyroku z 14 czerwca 2012 r. (I PK 10/12) Sąd Najwyższy uznał z kolei, iż w wypadku, gdy spółka z ograniczoną odpowiedzialnością przekazuje część swojego przedsiębiorstwa, stanowiącą część zakładu pracy w rozumieniu 23(1) § 1 kodeksu pracy, innemu pracodawcy, kontynuując działalność jako spółka z o.o. pod dotychczasową firmą (a więc zachowując byt prawny), członkowie jej zarządu pozostają nadal jej pracownikami i nie przechodzą do nowego pracodawcy (przejmującego). Zdaniem Sądu Najwyższego, taki wniosek wynika przede wszystkim ze szczególnego charakteru funkcji członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Prawa i obowiązki członka zarządu związane z reprezentacją spółki odnoszą się do całości spraw spółki. Z istoty rzeczy umowa o pracę dotycząca pełnienia funkcji członka zarządu, dotyczy w pierwszej kolejności wykonywania wskazanych w tych przepisach praw i obowiązków pracownika jako piastuna funkcji w zarządzie. Stosunek pracy członka zarządu wiąże się zatem zawsze ze strukturą, którą reprezentuje on jako organ, ponieważ reprezentowania tego właśnie podmiotu dotyczą wymienione prawa i obowiązki. Dla charakteru tych zasadniczych praw i obowiązków pracowniczych członka zarządu nie ma znaczenia to, że przedsiębiorstwo spółki, będące przedmiotem zarządu ulega ograniczeniu wskutek jego częściowego zbycia. Nie może tego zmienić nawet to, że faktycznie, większość jego operacyjnych obowiązków związana była z przekazaną częścią przedsiębiorstwa spółki (zakładu pracy). Sąd Najwyższy argumentuje dalej, iż gdyby uznać za trafne rozumowanie przeciwne, zgodnie z którym członek zarządu, którego faktyczne działania wiążą się w przeważającej części z określoną częścią przedsiębiorstwa spółki, przechodzi na zasadzie 23(1) § 1 kodeksu pracy do nowego pracodawcy w razie zbycia tej części innemu podmiotowi, prowadziłoby to do wniosku, że w wypadku zbycia większości przedsiębiorstwa spółki, wszyscy członkowie zarządu przechodzą z mocy prawa do nowego pracodawcy, ponieważ siłą rzeczy ich działania w charakterze członków zarządu były w większości związane z przekazaną częścią. Przyjęcie takiej koncepcji prowadziłoby faktycznie do pozbawienia spółki jej zarządu, stąd jest to zdaniem Sądu Najwyższego koncepcja niewłaściwa.

Stanowisko wyrażone w wyroku z 14 czerwca 2012 r. (I PK 10/12) Sąd Najwyższy uznał za prawidłowe także w kolejnych wyrokach, tj. w dwóch wyrokach z 28 czerwca 2013 r. (I PK 34/13 i IPK 38/13).

Reasumując:

- Sąd Najwyższy uznaje co do zasady, iż możliwe w trybie art. 23(1) § 1 kodeksu pracy jest przejście pracownika – członka zarządu spółki kapitałowej przez nowego pracodawcę,

- jednakże w wypadku, gdy spółka kapitałowa przekazuje część swojego przedsiębiorstwa innemu pracodawcy, kontynuując działalność pod dotychczasową firmą (a więc zachowując byt prawny), członkowie jej zarządu pozostają nadal jej pracownikami i nie przechodzą do nowego pracodawcy (przejmującego).